

Opazke.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici
Torrente, 12. Vsak list mora biti frankiran.
Rokopisi se ne vračajo.

Inserati (razne vrste naznanila in po-
slanice) se zaračunajo po pogodbi; pri
kratkih oglasih z drobnimi črkami se
plačuje za vsako besedo 2 nov.

Naročnino, reklamacije in inserate pre-
jema opravništvo, ulica Torrente 12.

EDINOST

„Edinost.“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in
soboto ob 1 uri popoldne.

Cena z a vse leto s prilogo 7 for., za
pol 3 for. 50 nov., za četrt leta 1 for.
75 nov. — Edinost brez priloge stane
za celo leto 6 for., za pol leta 3 for.,
za četrt leta 1 for. 50 nov. — Posa-
mezne številke se dobivajo pri opravi-
ništvu, v prodajalnicah tobaka v Trstu
po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po
6 nov.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinosti je moč«

Interpelacija

drž. poslanca g. I. Nabergoja in tovarišev
na gosp. minist. predsednika kot vodjo
ministerstva notranjih zadev in na gosp.
ministra za trgovino.

Razni posestniki v Barkovljah, Kon-
tovelju, na Proseku in v Sv. Križu imajo
ob železnici mej Nabrežino in Trstom
prostorna zemljišča, koja deli železnica
tako, da so parcele na desnej in levi
strani proge. S Kraške višine do železnice
so razne stezice, koje so dotični posestniki
rabili brez vsakih zaprek več kot 30 let.
Posestniki parcel na desnej strani želez-
nice so hodili naravnost preko iste.

Minolega leta pa je ukazalo c. kr.
generalno nadzorništvo avstr. železnic c. k.
priv. južnej železnici, da ima te stezice
odpraviti, tedaj prepovedati, da se preko-
rača železnica in nastopek te zapovedi je,
da sedaj posestniki zemljišč na desnej
strani železnice niti do svojih posestev
ne morejo.

Ker pa so dotični posestniki uže nad
30 let opravljali svoja dela na svojih
zemljah in v tem času ni bilo nesreče,
akoprov so hodili prek železnice, in ker
je pa vlada sedaj stezice odpravila, ne da
bi preskrbela ob enem druga pota, po
kateri bi se moglo do zemljišč, stavlja
podpisani to-le prашanje:

„Ali hoče c. kr. vlada zato skrbeti,
da se nekdanje stezice ohrane, odnosno,
da se pripravi posestnikom drugih pot, po
katerih morajo hoditi na svoja zemljišča?“

Na Dunaju, 24. oktobra 1887.

Rapp, dr. Tonkli, Hren, Šuklje, Klun, dr.
Poklukar, Pfeifer, Vošnjak, Nabergoj, dr.
Vitezić, Bulić, Borčić, Šupuk, Klaić, Voj-
nović, dr. Neuner.

Dani se!

Najboljši paaslavisti so Nemci in
Madjari. Tega ne pravimo v šali, ampak
je gola resnica. Bolj ko namreč stiskajo
slovanske narodiče, bolj ti spoznavajo, da
so drug na družega navezani, da vsako
pleme samo za sebe nič ne premore, in
da je rešitev le v skupnej slovenskej ideji.
Ako bi Avstrija svojim Slovanom vse pri-
volila, gotovo bi bilo malo sloge med
njimi, o slovanskej vzajemnosti ne bi bilo
duha ne sluha. Skupna beda pa jih sili v
naročje matere Slave. Vsak iz nas vé,

PODLISTEK.

G o v o r

g. Čoka pri ustanovitvi svetoivanske podružnice
sv. Cirila in Metoda družbe.

Vse za dom, za domovino drago! —

Za stariši, za obitelji, za brati in se-
strami mora vsakemu človeku najdražja
in najbolj priljubljena stvar biti domovina.
Kaj je prav za prav domovina? Pod ime-
nom dom umemo omejeno naše domovje,
namreč kraj, hišo ali stanovanje, v kojem
smo narojeni, in v kojem smo preživeli
zlati dobi mladeniških let. Čeprav nepo-
znan in skrit dom nam je vendar naj-
ljubši kraj, po katerem zdihujemo, ako se
nahajamo v tujini.

Neka tajna, notranja čut vleče nas
vedno do tega kraja, po njem zdihujemo,
po njem tožimo osobito, ako se nahajamo
v tujem, kritičnem položaju. To tajno čut
imenujemo — domotožje.

Sirna domovina naša je skupina teh
domov. Čem bolj skrbimo in tožimo za
domom, tem bolj mora nam biti na skrbi
tudi skupina teh domov — namreč do-
movina. Domovina naša pa je oni kraj
ali dežela, v katerej prebivajo ljudje, ki
z nami govoré eden in isti jezik, ki
imajo jedne in iste navade in običaje, ka-
terih težnje so jednake in smoter isti.

kaka mržnja je bila med Srbi in Hrvati,
dokler so še oboji mislili, da se iz lastne
moči pospe do politične veljave. Hrvatje
so hoteli biti voditelji južnega Slovanstva,
Srbi pa so sanjali o ponovitvi Dušanovega
carstva srbskega.

Kakor sedaj v Bolgarih, tako je ta-
krat v Srbiji in Hrvatih poganjal separa-
tistični šovinizem svoje odljudne cvete.

Na Srbskem se je glasilo: „Svi i
svuda Srbi!“ na Hrvatskem je odmevalo:
„Svi i svuda Hrvati!“ Kakor je pri šo-
vinistih navada, oboji so precenjevali svoje
moči. Srbija je bila ponižana v dveh ne-
srečnih vojnah; Hrvatje pa vedno bolj le-
zejo pod madjarsko oblast. Naravna po-
sledica je spoznanje, da so prav imeli
Čehi, Slovenci in Strossmajeranci, ki so
od nekdanj gojili slovansko vzajemnost, ker
le vse Slovanstvo je močno zadosti proti
ogromnej sili slovanskih sovražnikov. To
spoznanje se širi kakor zarja boljših dni,
ter nas navdaja z novim veselim upom.

Dunajski za vse Slovane v nemškem
jeziku pisani časnik „Parlamentär“ prinaša
v svojej zadnjaj številki članek od nekega
Hrvata, kateri članek je vreden, da po-
zornost naših bralcev na njega obrnemo.

Glavne misli, ki jih hrvatski pisec v
tem članku razvija, so te: 1. Vse jedno
je, ali smo Hrvati ali Srbi, da smo le Slo-
vani; 2. ne prepirajmo se za to, ali je
kak okraj hrvatske ali srbske narodnosti,
ampak veselimo se, da je slovansk, in
glejmo, da tak ostane; 3. nespametno je,
ako Hrvati mrzijo Srbe zavolj cirilice in
slovanskega bogoslužja, naj bi raje obža-
lovali, da so to oboje zgubili.

Srčno je želeli, da bi se taki nazori
po Hrvatskem, pa ne samo tam, temuč
pri vseh Slovanih vkoreninili. Kadar se
enkrat vsi Slovani navadijo misliti, da so
le en sam narod, potem se ne bo dosti
več prašalo, ali je kdo Slovenec, ali Čeh,
Rus, Srb ali Poljak. Nemci pokladajo
prav malo važnosti na to, ali je kdo iz
Bavarske ali iz Maklenovega, iz Sakso-
nije ali iz Frankobroda, da je le Nemeec,
pa jim je drag rojak. To jih dela močne;
ko bi se pa ločili po deželah in narečjih,
ter se med seboj sovražili, bili bi slabotni
in svetu v posmeh. Tudi Slovanom se
obeča le politična onemoglost, dokler se
ločijo v razne narodiče. Dokler se razna
plemena smatrajo za različne narode, ne
bode jim manjkalo gradiva za medsebojne
prepire.

Nam Slovencem je domovina — Slove-
nija, namreč vsa ona skromna dežela, v
katerej prebivajo sorojaki naši, govoreči
sladko govornico — slovenski jezik.

Skromno je sicer in majhno je naše
števílo, a za seboj imamo ogromno slovansko
deblo, Slovenci smo, a smo tudi
Slovani: sinovi jedne matere! Težnje Slo-
vencev morajo tedaj biti jedne in iste z
slovanskimi: slovanska vzajemnost t. j.
ona vez, ki združuje vse slovanske narode
v en sam narod, ta vez mora tudi nam
biti sveta.

Osobito v našej širnej domovini Av-
striji živi nas Slovenov preko 20 milijonov,
kojim vsem zagotavlja ustavni av-
strijski zakon jednake pravice. Kdo pa
ne ve, katere pravice so narodom najpre,
najbolj svete? Jezik v prvej vrsti je sve-
tina vsakemu narodu. Ako jezik izumre,
umre tudi narod. Latinski jezik je izumrl,
ne govori se nikjer več, pretvoril se je v
različna romanska narečja. Vse to se je
pa zgodilo polagoma in po pritisku drugih
narodov, ki so drli v Italijo in ondašnji
narod iznenarodovali, odujevali ga staro-
davnim navadam in jeziku.

Jezik je tedaj prvi pogoj za obstoj
kakega naroda. Ta pa v narodu polagoma
izumira in se pretvarja, ako ga narod ne
ve vredno ceniti in gojiti. Ako jezika ne
gojimo ter puščamo sovražniku, da nam
vsiljuje vanj svoje besede, reke itd.; ako

Srbi bodo rekali: „Slavonija je srbska.
Bosna je srbska, južna Dalmacija je srbska,
vojna Krajina je srbska, Ma-
cedonija je srbska, ves slovanski jug je
srbsk, koder se rabi cirilica in je kedaj
segalo srbsko carstvo“. Hrvati bodo zopet
rekli: „Cirilica nas nič ne briga, ampak
Bosna, Dalmacija, Slavonija, Kranjska,
Štajerska in vse dežele so hrvatske, ki
so kedaj pokorile se hrvatskim kraljem.“
Slovenci utegnó zopet kedaj reči: „Politi-
tična zgodovina nas nič ne briga, ampak
zapadni del Hrvatske je slovensk, ker tam
prebivajo Kajkovci, toraj Slovenci.“ Čehi
utegnó reči: „Slezija je naša, ker je
spadala pod češko krono.“ Poljaki pa od-
govore: „Slezija je naša, ker se tam polj-
ski govori.“

S takimi prepiri bodo Slovani sami
sebe objedali in slabili, sovražniki Slovan-
stva pa si bodo v pest smijali.

Ako se pa spoznamo kot en sam slo-
vanski narod, in ako rečemo, kakor ta
Hrvat v „Parlamentärju“, da je vse jedno,
ali je kdo Hrvat ali Srb, Slovenec ali
Čeh, Rus ali Poljak, da je le Slovan, po-
tem odpadajo vsi ti prepiri med Rusi in
Poljaki, med Srbi in Hrvati, Srbi in Bol-
gari; vsi stojijo za jednega in jeden za
vse, in Slovanstvo zadobi velikansko moč.
Slabotni slovanski narodiči kakor Slovenci
in Slovaki potem ne ostanejo osamljeni v
svojem boju, ampak vse Slovanstvo se
potegne zanje. Pa tudi Čehom in Hrvatom,
Srbom, Bolgarom in Poljakom skupna
moč in pomoč Slovanstva dobro dojde.
Ne samo Slovenci, temuč tudi Čehi in
Hrvatje, Rusi in Srbi imeli bodo sočutje
s koroškimi Slovenci in jim hodili na po-
moč. Hrvat bo tako doma v Ljubljani in
v Pragi kakor v Zagrebu, in Slovenec v
Levovu stannjóč bo glasoval z demokra-
tično poljsko stranko, da oslabi Slovanstvu
sovražno poljsko žlahto.

Da ta ideja ni le siva teorija, ampak
da prehaja uže v kri in meso, pričajo
nam različna znamenja. Tako se vedno
gosteje govori o ustanovi „slovanskega
kluba“ v državnem zboru, in ta bi bil uže
osnovan, pa ozir na Rumunce in Tren-
tinske Lahe, mogoče tudi na nekatere
Nemce je odločil, da se je rajši izbralo
ime „narodnostni klub“. Kar se pa v dr-
žavnem zboru ni zgodilo, stori se tem lo-
žeje zunaj zbora. Misel, ki jo zastopa
„Parlamentär“, naj se vsi Slovani smatrajo
kot en sam nerazdeljiv narod, mora se

sploh puščamo preveč veljave mej nami
tujemu jeziku, ter se poprijemamo tujih
navad; ako z eno besedo svoj jezik za-
nemarmamo — deremo v lastni propad in
pogubo!

Prva gojiteljica jezika je pa — šola.
Res da se človek od mladih let priučí
svojem jeziku iz ust lastnih roditeljev,
ali vendar v poznejšej dobi on ta jezik
preleško zanemari, vzlasti, ako ga gmotne
razmere od doma tirajo, ter ga silijo pri-
učiti se in se posluževati tuje govornice.
Ako se svojem jeziku ni učil temeljito
in znanstveno v šoli, ampak se mu je delil
poduk v tujem nesorodnem jeziku, naravno
je skoraj, da polagoma preide i v mislih
na tuje polje, ter se svojem narodu
kmalu popolnoma izneveri. Čestokrat, oso-
bito v navedenem primeru, ni niti sam
kriv svojega raznarodenja, ampak krive so
vladajoče razmere. Kaj naj rečem pa o
človeku neuku in nevednežu? Za boren
denar proda svojo vest in svoj rod!

Ozrite se, dragi Ivančani, po bližnjaj
okolici naše, svoj pogled obrnite na svoje
sodeželane, slovanske okoličane, pomislite
nekoliko vladajoče okoliščine, — in spre-
vidite, da nam slovanskim okoličanom iz-
vira neizmerna škoda od tod, ker je na-
šemu jeziku odmerjen le boren koticék v
naših šolah. V obližji in v sredini svoje
imamo zakletega sovražnika lahona na-
šemu jeziku in navadam.

bolj in bolj razširjati v vseh omikanih
slovanskih krogih, in v to lahko vsakdo
pripomore po svojih močeh. Da se skupna
slovanska zavest bolj in bolj vkorenini,
trebalo bi več takih shodov, kakor je bilo
letošnjo potovanje Čehov v Ljubljano in
Trst. Želeli bi bilo skupno politično dru-
štvo in skupna šolska društva; tudi naj
bi se več storilo za to, da se Slovani
naučé razun svojega še drugih slovanskih
narečij. Za Slovence bi bilo dobro, ko bi
znal hrvaški in češki, Hrvat naj bi se
naučil ruski in slovenski, Čeh pa ruski in
poljski. Ko se enkrat toliko doseže, da se
v slovanskem jeziku razumemo med seboj,
potem pride vse drugo samo ob sebi.

V tem duhu moramo potem pa tudi
svojo politiko vravnati. Čeh naj ne misli
vedno na svoje češko kraljestvo, in Srb
ne vedno na srbsko Dušanovo carstvo,
tudi Poljak in Hrvat naj ne mislita vedno
na svojo ožjo domovino. Prav je, da imamo
v časti stare spomine in dneve nekdanje
slave, toda še večje slavo in veljavo nam
obeta v bodočnosti skupno Slovanstvo,
zato naj vsak Slovan svoje oči obrača po
vseh slovanskih pokrajinah, naj se zanima
za skupni napredek vsega naroda. Slo-
vanstvo celo in složno je močno dovolj,
da se častno ohrani in obrani; v narodiče
razcepljeno pa zapade kos za kosom tu-
jemu gospodstvu.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Poslanska zbornica državnega
zbora je imela 28. oktobra zadnjo letošnjo
sejo. Dr. Heilsberg je interpeliral zastran
predrugečeb v postavodajstvu in upravi
pri malej obrti. Poslanec Vošnjak je in-
tepeliral zastran ustanovitve slovenskih,
oziroma hrvatskih paralel na nižjih raz-
redih državnih gimnazij v Mariboru, Celji,
Gorici, Trstu, Pazinu-Pulji; poslanec Ro-
ser zastran kopanja pri Frančiškoveh va-
rih, katero je nevarno obstoju zdravstvenih
studencev; poslanec Fürnkranz zastran
predrugečbe užitnine na kmetih. Potem je
zbornica prestopila na dnevni red. Sprejela
se je v drugem in tretjem čitanju zakon-
ska osnova, s katero se vlada pooblaščuje
najzadnje do konca maja 1888 začasno
vrediti trgovinsko razmero z Nemčijo in
Italijo. Poslanec Zallinger želi, naj se v

Da nam odtuji in iz naročja strga milo
našo deco, vporablja vsakovrstno sredstvo.
Naj podlejšje dejanje, laž, potuheno za-
smehovanje, sikanje in zabavljanje na nas
— to so mu plemenita olikana sredstva,
da nas ugonobi! S tem počenjanjem in s
svojim nepravilnim prevladanjem je za-
krivil, da nam slovanskim okoličanom
vedno bolj pomanjkuje prepotrebne na-
rodne inteligence. Z napačno vredbo ljud-
skih šol v okolici. Stavi zapreke napredku
slovanskega življa v okolici.

Od kod neki izvira očividna resnica,
da se nahajajo slovanski prebivalci tržaške
okolice na nižjej stopinji omike od pre-
bivalcev marsikake hribovske vasice, ako
ne prav od slabo vrejenih ljudskih šol v
okolici? Saj na more slovanski dečko, ki
je štiri ali pet let obiskoval šolo v svojej
vasi, vstopiti v srednje šole, ker je omika,
katero je v nižjih šolah pridobil, preplitva
in ne dostatna. Slovenci potrebujejo popol-
noma slovanskih šol — a od sovražnih
naših sodeželanov se takih ne smemo, niti
ne moremo nadejati. § 19. ustavnega
zakona nam sicer zagotavlja pravice jed-
nake drugim narodom, a o teh pravicah
naši drugonarodni sodeželani nočejo sli-
šati. Pomagati si moramo tedaj sami.

Družba Sv. Cirila in Metoda, koje
podružnica danes tukaj zboraže, ima ple-
meniti namen, pospešiti narodno šolstvo,
gojiti narod v lastnem mu materinem je-

varstvo tirolskih gozdov omeji izvožnja lesa v Italijo, in poslanec Doblhammer znižanje carine na sol na Nemškem. Trgovinski minister je opazil, da bi omejitev izvožnje lesa lahko imela zelo škodljive nastopke. Kar se pa tiče trgovinskih pogodb, izrekla je že Nemčija, da je voljna stopiti v dogovore, mej tem ko se z Italijo dogovori že uspešno vrše. Na vsak način pa mora vlada pri dogovorih imeti popolnoma prosto roko, ker zavezana roka bi delala le ovire, ne pa koristila, vlada bi potem ne mogla varovati državnega interesa. Poslanec Suess je opazil nasproti Zallingerju, da bo strogo spolnovanje gozdnega zakona tirolske gozde gotovo bolj varovalo, nego omejitev izvožnje lesa. Sprejel se je v drugem in tretjem čitanju zakon glede pobiranja priklad za kranjski zemljiško-odvezni zalog in resolucija princa Hohenlohe glede naredeb, da se odvrne lakota na Goriškem. Na to je zbornica razpravljala predrukačbe gosposke zbornice zakona o zavarovanju delalcev za primerljaj boleznj §. 3. se je sprejel po prvotnem sklepu z 130 glasovi proti 118 in se je tedaj pripoznala pristojnost deželni zborov pri zavarovanju delalcev na kmetih. §§. 42-49 so se sprejeli tudi po prvotnem sklepu, drugi pa po predrukačbah gosposke zbornice. Poslanec Pattai je predlagal, naj se uvede davek za borso za blago; grof Lažanski, dr. Kronawetter in dr. Lueger pa predrukačbo opravičnega reda glede interpelacij. Poslanec Virgani je interpeliral glede izdajanja stroge službene pragmatike, Lažanski glede nečega ukaza praškega poštne vodstva, po katerem se poštним uradnikom v Podmoklih tudi v zasebnem obveščanju predpisuje raba nemškega jezika. Nazadnje je načelnik dr. Smolka izjavil, da dr. Halvičev predlog glede ustanovitve umetniško-obrtne šole v Pragi postavi na dnevni red ene prvih prihodnjih sej, rekel, da dan prve prihodnje seje pismeno naznani in vošil poslancem vesele praznike in srečno novo leto.

Odgovor na interpelacijo zastran srednjih šol je vlada še dolžna ostala, znamenje, da jej dela preglavico, in da še sama ne vé, kako bi ukrenola. Stvar je v resnici zelo ozbiljna in mi menimo, da sprava ni mogoča, ako vlada ne žrtvuje ministra Gauča, ki je pri Slovanih zgubil zaupanje.

Državni zbor se neki 20. januarja zopet odpre, deželni zbori pa začno svoje zborovanje že ta mesec.

Cesar je sprejel 29. oktobra opoludne ogersko delegacijo, eno uro pozneje pa avstrijsko; oba načelnika sta v nagovoru naglašala udanost cesarju in požrtvovalnost za moč in veljavo države. Cesar je obema enako odgovoril: Zahvaljujem se delegatom za zagotovila zveste udanosti, katera ste mi prav zdaj izrekli; ona me vedno odkritosrčno veselje. S zadovoljstvom smem naglašati, da so zunanje državne razmere nepromenjeno ugodne in vesele, da stanovitna politika Moje vlade, ki se prizadeva za mir in ohranitev na pogodbah oprtega pravnega stanja, ne nahaja le pripoznavanja, temuč tudi krepko podporo. Bolgarsko pršenje v Mojo žalost ni še rešeno, vendar se nadajam, da ohrani tudi vprihodnje krajn značaj in da se konečno reši tako, da ustreže dopustljivim željam Bolgarov in evropskim pogodbam in interesom. Če tudi Evropo stiskajo neprestano

ziku, ustanoviti mu potrebnih šol, v katerih mu je možno zajemati omike v njemu edino umljivem jeziku in z eno besedo: — oživeti v narodu žarek ljubezni do jezika in do domovine svoje.

Domovina kliče nas na pomoč; sovražnik preti od vseh strani narodu našemu. Od laške strani vporablja rudeča „Pro Patria“ vsako silo, da nas polagoma zamori, od severja hlasta Bismarkov Schulverein, ter nas hoče požreti vse od Drave do Adrije.

Domovina tedaj nas kliče na pomoč, dosti jej sicer gmotno ne moremo pomagati, ker naše moči so preslabe, ali 10 borih krajcarjev na leto more vendar vsakdo izmed nas prinesiti v to, da se krepki šolstvo in omika, čim bolj naš narod.

Dragi sorojaki! Vam ne bode menda klic domovine na pomoč — glas upijočega v puščavi; vsakdo se bode gotovo brigal, da se ta prekoristna družba krepki in se ž njo more pomoči in podpreti narodno šolstvo in omika našega naroda. Vsi skupaj stvarjamo domovino, namen družbe je tudi pomagati domovini do večje slave in duševnega napredka, od katerega je odvisno tudi materialno blagostanje.

Kdo izmed nas se ne bode toraj trudil in žrtvoval v ta namen?

Gaslo nam bodi: — vse za dom — za domovino drago!

čuti negotovosti in to Mojo vlado sili, da se v skrbi za brambeno moč ne dá preseči, vendar je opravičena sodba, da go-reča prizadevanja in tesna zveza vseh za ohranitev miru skrbčih vlad obvarujejo njegovo kalitev tudi vprihodnje. Hvala domoljubnej vašej požrtvovalnosti, moglo se je to leto pričeti novo oboroževanje vojske. Za nadaljevanje tega bo morala vojna Moja uprava v prihodnjem letu več zahtevati, temu nasproti pa se je prizadevala to višje zahtevanje zmanjšati z vsemi dopustljivimi upravnimi naredbami. Troški za upravo Bosne in Hercegovine pokrijó se tudi to leto izključljivo iz dohodkov teh dežel, kakor se je tudi zdaj zopet znižal kredit za vojsko v Bosni in Hercegovini. Prepričan sem, da predloge, ki se vam podade, pretresete potrjeno previdnostjo in domoljubno gorečnostjo; želim vašim delom dober vspeh ter vas srčno pozdravljam.

Prestolnik Rudolf in visoka njegova soproga sta zadnji teden obiskala Gradec, Maribor in Celje in bila povsod sprejemana s presrečno navdušenostjo.

Vnanje dežele.

Iz Sredca se poroča, da je v Varni zasačeni sumljivec Črnogorec. On je neki izjavil — če je res — da ga je poslal slovanski odbor v Odesi, da osnuje atentat zoper Koburžana, ministerskega načelnika Stambulova in finančnega ministra Načevića. Za to so mu zagotovili 5000 napoleonov in dobro službo na Ruskem.

Iz Rima se poroča, da dogovori mej avstrijskimi in italijanskimi poverjeniki glede sklenitve trgovinske pogodbe uspešno i naglo napredujejo ter se utedno uže konec tega tedna izvršiti.

Francoske republike načelnik Grévy je hotel odstopiti, ako poslanska zbornica sklene preiskavo o umazanij zadevi zastran prodajanja redov, ker je tudi njegov zet Wilson v to stvar nekoliko zapleten. Vlada je o tej stvari sklenola, da tudi odstopi, ako zbornica sklene preiskavo. Stvar je tedaj zelo kočljiva. Ministerski načelnik Rouvier, senatni načelnik Leroyer in poslanske zbornice načelnik Floquet so Grévy-a vendar pregovorili podarjajoč, da več poslancev odstopi od prvega sklepa, ko sprevidijo, da bi to bilo nevarno republiku.

Pogodbo mej angleško in francosko vlado glede sueškega kanala sprejelo so uže Nemčija, Rusija in Španja.

Iz Kahire se poroča, da Sudanci zopet hudo napadajo posadko v Vadihali in da se je vsled tega tja pomoč poslala.

Zulu — zamurci zopet preté Angležem i vsled tega Angleži množe vojsko v južnej Afriki.

Brazilijanski cesar don Pedro se neki ne povrne več v Rio de Janeiro. Svojo odpoved pošlje iz Evrope, ker noče več gledati, kako se protivijo brazilijanski odličnjaki in sploh boljši krogi popolnej oprostitvi zamurskih sužnjev.

DOPISI.

Iz goriške okolice, 25. oktobra. — Slavno uredništvo! Naš deželni zbor se zbere meseca novembra. Bolnišnično pršenje bo na dnevnem redu. Bolnišnice nas spravljajo na boben. „Slovenci narod“ je prinesel v št. 205 silno važna razpravo o tej stvari in ker smo zastoj čakali, da bi Vaš list, ki je tukaj dobro razširjen, to za nas silno važno razpravo priobčil, zatorej Vas s tem vljudno prosimo, da ga saj zdaj blagovolite natisniti. Da je stvar jako važna, lahko — sklepete iz podpisov raznih občin in zavodnih rodoljubov, zatorej ste zopet prošeni, da našej želji vstrežete. (Več podpisov iz raznih občin).

Zadevajoči dopis se glasi: Iz Gorice, 9. septembra. [Izv. dop.] „Slovenci Narod“ je objavil ob svojem času in ob raznih prilikah jako obširne in jasne članke ter dopise o stanju in razmerah bolnišnice usmiljenih bratov v Gorici. Tudi je sedaj stvar znana in je prebivalstvo obeh narodnostij na Goriškem dobro presojuje in pravično obsojuje. Italijani, kakor Slovenci zdaj že dobro vedó, komu je jedino še mari, stvari prikrivati in očitne neugodnosti zagovarjati. Po vsem tem je jako obžalovati, da se je našel celó slovanski dopisnik, ki je šel na led, in ki je vsled tega popolnoma napačno poročal o neprijetni zadevi v „Slovenca“, št. 185, z dne 17. avgusta t. l. v dopisu z Goriškega.

Zaradi stvari najbolj, potem v lastno obrambo hotel sem z dopisom od 23. avgusta g. dopisniku v „Slovenca“ obširneje odgovoriti. Ker se mi ni sprijel ta dopis v „Slovenca“, nadajam se, da mu da pro-

stor slavno uredništvo „Slovenskega Naroda“, katero z dopolnitvami doslej v listu priobčenih podatkov ustreže na prvem mestu zlasti slovenskemu občinstvu na Goriškem.

Omenjeni dopis „Slovenca“ z Goriškega pravi mej drugim: „16. julija je bila zopet zdravstvena komisija v Goriški bolnišnici usmiljenih bratov radi že znanih pritožeb dr. Rojca, kateri je poslal svoje obtožbeno poročilo ob onih dozdevnih pomanjkljajih in nedostatkostih na justično ministerstvo na Dunaj.“ Dalje: „dr. Rojcu se bodo pa vse njegove neutemeljene pritožbe v prihodnji sesiji deželnega zbora pobijale točka za točko!“

Istina je, da sem poslal svoje poročilo o tukajšnji bolnišnici „usmiljenih bratov“ — poročilo, katerega sem prebral nad dve tretjini 10. januarja t. l. v seji visokega dež. zbora, in katero sem priobčil pod naslovom „Svojim volilem“ — in pa 27 originalnih dokumentov 1. junija t. l. visokemu ministerstvu notranjih zadev na Dunaj.

Ni istina, da sem v onem obtožbenem poročilu navajal o bolnišnici usmiljenih bratov „dozdevne pomanjkljaje in nedostatkosti“ in „neutemeljene pritožbe“, temuč sem navedel kaznjive samovoljnosti, in nepostavne pomanjkljaje in nedostatkosti, katere sem z dokumenti in paragrafi utemeljil in dokazal.

I. Javna bolnišnica mora imeti namreč štatut, kateri potrdi vis. c. kr. namestništvo. Ker ga pa tukajšnja bolnišnica usmiljenih bratov nima, jej je slavnj dež. odb. v svojem poročilu na vis. deželni zbor od dne 10. julija 1884. tajil javnost, kar nasprotuje c. kr. min. odloku od 3. januarja 1876. št. 18950, s katerim min. odlokom je bila namreč tukajšnja bolnišnica usmiljenih bratov proglašena za javno, občno bolnišnico z vsakdanjo prehranitino 2 gold. za I., 1 gold. 40 kr. za II. in 70 — (reci sedemdeset) kr. za III. razred. Tu naj omenim, da so bili deželni odbor od zdravniške enketne komisije, deželni poslanci obeh narodnostij po meni opozorjeni, da je bolnišnica usmiljenih bratov javna in torej protipostavno brez štatuta. Deželni zbor je potrdil ono poročilo, koje je odobrilo tudi c. kr. namestništvo, in bolnišnica usmiljenih bratov je ostala še dalje brez štatuta, kar škoduje deželnemu interesu in humaniteti. In to je, kar jaz zahtevam, da se uvede.

II. S to bolnišnico je združena blaznica; da je res blaznica in ne same opazovalnica, sem dokazal s tem, da jo priznava oskrbnštvo samo za tako v vseh svojih letnih poročilih, ne da bi temu c. kr. namestništvo oporekalo; potem s tem, da dežela ne odpošilja blaznih v druge blaznice, ampak da jih je še sama izvlekla iz Tržaške blaznice, iz Ljubljane in celó iz Pariza, in pa ker imajo samo naši blazni v tukajšnji blaznici več preskrbovalnih dni nego v bolnišnici vsi bolni skupaj. No vsled naredb notranjega ministerstva od 14. maja 1874, §. 21, mora imeti vsaka blaznica, bodisi javna ali zasobna, štatut, potrjen od c. kr. ministerstva notranjih zadev; a blaznica usmiljenih bratov tudi tega nima; in jaz zahtevam iz dobrih uzrokov, naj se štatut postavno uvede.

III. Navedel sem v pritožbi, da ne stanuje noben zdravnik v bolnišnici; dalje da je do leta 1883. samo dr. Percu zjutraj obiskoval bolnike za letnih 400 gold.; in da so bili do onega leta blazni ne le brez zdravnika za umobolne (brez psihijatra) ampak celó brez vsake zdravniške pomoči, akopram je potegnilo bolnišnično oskrbnštvo nad 6200 gold. na račun zdravnika. Sploh pa ne zdravi blaznih niti danes psihijater, ki bi moral po postavi celó v blaznici stanovati in bi koristil eeli deželji, ki je brez njega. Za vse to sem navedel dokumente in postave. Dalje sem visokemu ministru naznanil, da v konventu nimajo ne zdravnika, ne okulista; o psihijatra pa niti govora ni; za to imam v rokah uradni dokument.

IV. Vlado sem opozoril, da bolnišnično oskrbnštvo krivo navaja v svojih letnih poročilih itd. min. odlok, ki izrecno zahteva, da je prihranitina v vseh razredih za domačine in tujce jednaka, torej v III. razredu 70 kr. na dan. Ako pa boln. oskrbnštvo nasproti min. odloku dobiva od naših bolnikov III. razreda direktno le 40 kr. (tujci, katerih je vedno tretjina, in pa finančna straža, plačujejo direktno 70 kr.) in od naših blaznih III. razreda 50 kr. na dan, si doplača boln. oskrbnštvo primankljaj do 70 kr. iz zapuščin naših pradedov, z dohodkom javnega zaloga za uboge itd., s katerimi dohodki bi moralo ono vzdržavati vsak dan 27 bolnikov brezplačno, cesar pa ne stori.

V. Opozoril sem vlado, da bolnišnično poslopje dežela vzdržuje, da dežela garantuje bolnišnici za dohodke ubozih bolnikov III. razreda, da ima dežela besedo pri urejenji takse, a vendar da nima nikakršne kontrole pri dohodkih in stroških in da ima oskrbnštvo javne bolnišnice še celo zdravnike v svoji oblasti, kar je nezaslišano, in da ni hotelo oskrbnštvo dati potrebnih dat za preiskavo, niti gosp. dež. glavarju, akopram sem jaz izračunal, da so znašali zavodovi dohodki 1882. leta 39.644 gld. 79 kr. in ne 35.759 gld. 93., kakor navaja oskrbnštvo v svojem nepopolnem poročilu od l. 1882.

VI. Na podlagi obrisa, kateri mi je v ta namen pripravil in uročil vis. dež. odbor leta 1886, in ki obsega staro in ono leta 1883. dozidano bolnišnično poslopje, sem vladi dokazal, da je celó to razširjeno poslopje pretesno za število bolnikov od leta 1882, ker ne pride na bolnika po oni štetvi niti celih 15 m² prostora, namesto vsaj 35 m²; da je pritličje za bolnike postavno nesposobno in nezdravo, brez primernih odprtij, brez primerne ventilacije in primerne svetlobe; da je veliko sob celó brez pečij in da mrtvašnica v vsakem obziru nasprotuje zdravi pameti in postavnim zahtevam; da v zavodu nemajo niti kletij za led itd. Ako bi pa to ne bilo resnično, nisem jaz temu kriv, ampak dež. odbor, ki bi mi bil potem uročil napačen plan.

VII. Na podlagi priloženih dokumentov sem vis. ministerstvu dokazal, da boln. oskrbnštvo ne vsprejema vseh bolnikov, kakor to postava zahteva, da oskrbnštvo brez zdravnikovega vedenja bolnike odpušča, da je oskrbnštvo kopičilo v jedno in isto sobo skupaj ranjence, sifilitične bolnike, pelagrozne, tuberkulozne in celo blazne in da je vsem skupaj stregel jeden in isti postrežnik; da je terjalo oskrbnštvo od posameznikov nepostavno, preveliko prehranitino, da niso bili bolniki primerno postreženi, da niso dobivali od zdravnika predpisanih zdravil, da je bila večkrat jed tako slaba, da bi je ne bila jedla niti žival, da so posvetni strežaji i tudi usmiljeni bratje z blaznimi prehudo ravnali itd.

Te dogodbe, mej katerimi so celo kaznjivi, in nepostavnosti naj vis. c. kr. ministerstvo po §. 48. kazenskega postopnika preišče in ovrže, potem bode dežela in podpisani njen poslanec zadovoljen, ne pa, ako pisec pravi, „da je komisija strmelna, kako je mogoče dajati bolnikom za borih 49 kr. takšen vsakdanji živež in zavrila, kakor menda nikjer drugod — mej tem ko morajo v Trstu plačevati 84 kr.“ Ako pa primerjamo razmere Tržaške z našimi, moramo priznati, da bi tukajšnja bolnišnica res lahko izhajala nasproti Tržaške le s 40 kr., mej tem ko ji pride ne 40, ampak 70 kr. na dan od vsakega tujca in našincea III. razreda. Sicer pa imamo mnogo javnih, boljše urejenih bolnišnic, kakor je naša, ki izhajajo z dosti manjšo prehranitino. In taki kaznjivi prestopki so uzrok prevelike in zelo škodljive konkurence javne Tržaške bolnišnice, ki je lečila leta 1882 naših bolnikov 1473, mej tem ko je došlo onega leta v tukajšnjo javno bolnišnico usmiljenih bratov samo 632 naših bolnikov. In leta 1883 je lečila Tržaška javna bolnišnica 1336 naših bolnikov, ki so imeli skupaj 45.099 oskrbovalnih dni, mej tem ko je bilo onega leta v tukajšnji javni bolnišnici usm. bratov samo 578 naših bolnikov.

Ta in še druga žalostna facta, katerih nečem navajati tukaj, pač pa pri morebitni sodnijski obravnavi, naj mi postavnj organi temeljito ovržejo, sicer ni moje postopanje „nepotrebno žaljenje vodstva usmiljenih bratov“, ampak žalibože je postopanje koga drugega žaljenje ubozih davkoplačevalcev in človekoljubja.

Za ta moj trud mi pisec podtika javno nepošteno namene. Moj namen je pa povsod, v interpelaciji, v brošuri in v pritožbi na vis. c. kr. ministerstvo javno izrečen: Jaz zahtevam od javne bolnišnice usmiljenih bratov, da zadostuje vsaj postavam, ker zadostujemo mi njej denarno; dalje od visokega c. kr. ministerstva, da naj stvar preišče po §. 48. kazenskega postopnika, da zadosti zahtevam človečnosti in deželnemu in javnemu blagru. To zahtevati sem že postavno dolžan kot praktičen zdravnik in še posebej pa kot deželni poslanec. Zato imenujem pisca v tem oziru zlobnega obrekovalca.

Jaz tudi ne rušim narodne discipline mej slovanskimi poslanci — in samo za to smo na izrečno zahtevanje dr. Abrama solidarni — ker ni šlo tukaj za narodnost, ampak za javni interes in še posebe za interes cele naše dežele, in kar je še najvažnejše, za človekoljubje, ki ne spada k

narodnosti. Tudi se nisem uprl, da bi to dosegel proti slovenskim, ampak proti vsem deželnim poslaneem, akopram v slovenskem jeziku, ne glede na trud, na moralno in materialno škodo, katero sem si s takim postopanjem naklonil. Sicer pa sem se potegoval tudi drugokrat javno, kadar je šlo za blagor ljudstva, a zmirom le iz znanstvenega in človekoljubnega namena; tako mej drugim leta 1878. pri neki epidemiji bolezni, ki je zadela naše mesto in okolico, in leta 1879 pa pri Goriškem pokopališču.

Iz tega naj čitatelji sodijo, s kako pravico oznanja pisec s svojega visokega stališča, da objavljam „dozdevne“ pomanjkljivosti in nedostatkosti bolnišnice usm. bratov „ter da ulagam“ neutemeljene pritožbe na vis. vlado ki uzrokuje nepotrebno žaljenje vodstva usm. bratov. Menim, da moje postopanje je utemeljeno na dejanskih razmerah in dejanjih, katerih od zdaj niti deželni zbor in odbor nista mogla tajiti, in da torej žaljenje vodstva usm. bratov je jako potrebno v korist žaljenim deželnim koristim in žaljeni človečnosti.

Dr. Aleksij Rojc,
deželni poslanec.

Iz Silvja 17. oktobra Že davno zagotovljeni in zaželeni sv. misijon vršil se je v tukajšnji božji veži od 8. do 16. oktobra t. l. v najlepšem redu. Dne 7. oktobra sta prišla dva čestita gospoda Lazarista misijonarja od sv. Jožefa nad Celjem. In ko domači ljudje zaslišijo znamenje zvona, ki je naznanil prihod dotičnih gospodov, zberó se hitro v cerkvi in gredó s križem in crkvenimi zastavami mej pritrkavanjem milih zvonov željno pričakovanima gospodoma naproti in ju sprevede v cerkev.

Drugi dan, t. j. na 8. oktobra pričela sta čestita gospoda misijonarja svojo nalogo spravljati. Ves čas sv. misijono sta bila blaga gospoda neustrahljiva. Njune pridige so bile izvrstne, in kdor je imel priliko poslušati jih, ta se gotovo ne bode kesal. Vsak dan je bila sv. maša v petej uri v jutro, druga je bila pa ob 6. uri in po sv. maši pa pridiga. Tisti človek, kateremu se niso med pridigovanjem solzice potočile, moral je imeti kamenito srce. K ljubemu slabemu vremenu je bila veža božja od 4. ure v jutro do 8. ure zvečer vselej z vernimi ovčicami napolnjena. Malokateri kapelanec je, da ne bi bil sv. spovedi opravil; in če je kedo izostal, bil je to gotov uzrok. Čestitama gospodoma misijonarjema prišli so pomagat spovedavat čestiti gospodje farmani in gospodje kapelani iz bližnjih fará in kapelanij.

Na 15. oktobra dan zvečer je bila pa pridiga sprave in miru tako ganljiva, da ni bilo v cerkvi suhega očesa; in ko je zbrana množica pred izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom odgovarjala na prašanja božjega namestnika in so zvonovi zapeli v znamenje miru in sprave, nastalo je po cerkvi splošno in glasno jokanje.

Na 15. in 16. t. j. v soboto ves dan in v nedeljo v jutro bilo je ponavljanje velike spovedi. Po drugej sv. maši, katera je bila ob 6. uri v nedeljo v jutro, bila je pridiga za pripravljanje k splošnemu sv. obhajilu. Po dokončanej pridigi se je pričelo sv. obhajilo med cerkvenim petjem in pritrkavanjem milih zvonov. Ob 10. se je pričela velika sv. maša, katero je bral naš domači čestiti gospod M. Rebol. Po dokončanej sv. maši je č. g. M. R. vsem kapelanijskim dekletom naročil, naj jih pride kolikor je mogoče ob 3. uri zapolne s svečami v cerkev k blagoslovljenju sv. misijonskega križa.

Ko ob 3. popoldan zvonovi zapojejo, pridejo v cerkev oba čestita gospoda misijonarja, prečestita gospoda farmana iz Brezovice in iz Hrušice in zbrani fantje prinesó lepi misijonski križ, odičen s krasnim vencem zelenih cvetlic in ga postavijo pred veliki oltar. Okoli križa zberó se prišla dekleta z gorečimi svečami in čestiti gospod misijonar blagoslovi sv. misijonski križ, potem rožne vence, svetilnice, križce in podobice. Po dovršenem sv. blagoslovu vzdignejo se vsi gori imenovani gospodje v procesijo s svetim misijonskim križem, katerega je nosilo šest fantov in ga spremljalo k ljubemu slabemu vremenu nad 2500 ljudi. Vrnivši se v cerkev postavijo misijonski križ na levo stran prižnice in čestiti g. misijonar stopi zdaj na levo in razklada raznovrstne odpustke sv. misijona ter spodbuja zbrano množico na bogoljubno in pobožno življenje in jej podeli blagoslov sv. očeta papeža. Na to zapojejo vsi gospodje dušni pastirji: „Tebe Boga hvalimo in pevi zapojejo na koru zahvalno pesem. Ko se je zahvalna pesem izpela, bil je sv. blagoslov z moštranco.

Na 17. oktobra dan ob 6. uri v jutro je bila sv. maša in druge cerkvene molitve za rajne mrtve te kapelanije, kakor je bilo že prvi dan od čestitega misijonarja oznanjeno. Mnogo ljudstva se je še tega svetega opravila udeležilo in mnogo britkih solzic se je po rajnikih mrtvih potočilo.

Kmalu po 8. uri sta se pa naša čestita gospoda misijonarja od nas odpeljala na svoj namenjeni kraj, in množica vernih ovčic ju je spremila nekoliko pota s cerkvenimi zastavami in zvonovi so premilo zvonili. Srečna jima pot!

V imenu vseh vernih ovčic te kapelanije izrekam najtoplejšo zahvalo mnogo čestitima gospodoma misijonarjema za izvrstne pridige in lepo podučevanje! Hvala lepa vsem drugim čestitim gospodom in duhovnikom za trud in sodelovanje pri sv. misijonu! Preponižna zahvala našemu čestitemu dušnemu pastirju g. M. Rebolu za blagodušno skrb, da se je v naši kapelaniji napravil ta sv. misijon in za vse, kar je žrtvoval v ta blagi namen! Bog naj mu v obilnosti vse to poplača!

Iz Kanala se nam piše: Naš rojak, bivši vojak, mlinarjem v obče poznani mehanikar in mlinar, gospod Anton Vuga iz Morska-Kanal, znašel je tak stroj, da se bode lahko ob enem žito mlelo na en m kraju, na drugem pa prihajal na dan pečeni kruh; ker pa on nema toliko denarja, da napravi ta nov stroj, želi dobiti moža ali društvo, da bi mu k temu pomagalo in šlo na roke. Kdor hoče več izvedeti, naj se potruži osebno k njemu, ali naj se pismeno obrne do njega pod naslovom: Anton Vuga, mehanikar in mlinar v Plovi.

Ako bi se to uresničilo, dobivali bi kruh cenjeje, nego ga dandenes jemo pri toliko nizkej ceni moke. Mi želimo dober uspeh našemu mehanikarju. (Mi tudi, še boljše pa bi bilo, ako bi se znašel tak stroj, da bi se vanj na enej strani devali kameni, na drugej pa hlebi iz njega leteli; tak stroj bi bil kakor nalašč za Kraševce, da bi kamenje in kruh prišla v pravo razmerje. Sicer pa s to opazko ne oporekamo zgoraj omenjenej znajdbi. Ured.)

Domače vesti.

Odlikovanje. Veliki posestnik g. Anton Dottori-Alberoni v Trziču je dobil plemstvo z naslovom „vitez“.

Gosp. Fran Levstik zbolel je nevarno, kakor smo uže javili. Zadnje dni se mu je zdravje tako shujšalo, da ni skoro nobenega upanja več in da se vsak hip skoro pričakuje katastrofa.

Umrl je v Spljetu odgovorni urednik lista „La Difesa“. R. i. p.

Za Družbo sv. Cirila in Metoda se je nabralo: v veseli družbi v čitalnici 1. 50; neimenovana oseba pri sv. Jakobu 1 gld.; v veseli družbi na ženitovanji g. Kovača 2. 60 in v Perhavčevi krčmi 50 novč. vkupe vsega 5, 60 gld. Vivant se-quentes!

„Jour fix“ tržaškega Sokola v soboto je bil dobro obiskan. Kakor je bilo objavljeno, skrbeli so reditelji za zabavo, pevec pa so razveseljevali navzoče svojim petjem. Sprožila se je tudi misel, naj bi se osnovalo v Trstu splošno slovensko zabavno društvo, kojega naloga bi bila priskočiti raznim razceplenim slov. društvom pri veseljah, predstavah itd. Ter jih vsaj v enakih prilikah po svojem posredovanju vezati. Ideja je izvrstna in mi jo popolnoma odobravamo, kajti nam tržaškim Slovincem je gotovo pogibelno, ako se cepimo v Bog vé koliko taborišč in to samo radi osebnih odnošajev. Ako sprožena misel dozorí, pridobí si novo društvo lepih zaslug. Na delo tedaj!

Delalsko podporno društvo napravi društveno veselico na Silvestrov večer. Veselični odsek se sedaj uže pridno pripravlja, da bo mogel goste z obširnimi programom iznenaditi. Predstavljali se bodo tudi dve igri. —

Vreme. Skoraj bi mogli reči, da nam je zopet nastala spomlad. Imeli smo po mrazu in burji zadnjih dni jasno nebo in solnce je prav energično dokazalo svojo moč. Veselje pa, katero so provročili krasni dnevi, ni trajalo dolgo časa. Temni oblaki so nam zagnoli nebó in mrzla burja je prepusila vlado toplemu južnemu vetru. Človek prvi takih okolištin ne vé, ali se pri nas zima še le začne, ali jej je uže konec.

Zadnji izlet v Izolo. Uprava Lloydova je obustavila včeraj za letos prazniške izlete na Izolo.

Nikar v Ameriko! Pod tem naslovom smo priobčili v zadnej številki vest, ka-

tera dokazuje, kako žalostno je stanje izseljencev, koji nemajo obilo premoženja v novem svetu. Danes doznamo, da je izdalo e. kr. namestništvo v Trstu okrožnico v tej zadevi na primorska okrajna glavarstva in tudi redarstvenej oblasti na Krku, v Trstu, Gorici in Rovinju. Dotična okrožnica poziva imenovane oblasti, da se z vsemi silami ustavljajo izseljenju ter prosi še posebno čest. duhovščino, da ljudstvo podučí.

Tržaške novosti.

Na pokopališču pri sv. Ani. Deževno vreme je sicer branilo da se okraše po lepej starej navadi grobovi rajnikih, ali k ljubemu temu bilo je tržaško pokopališče pri sv. Ani mnogoštevilno obiskano. Vencev položilo se je veliko število, tudi petje se je pripravljalo v spomin rajnikih, ali žalibog ni bilo dovoljeno. Zvečer se je videlo morje brlečih sveč in svetilnic. Kdor pa je danes pri slabem vremenu doma ostal, bode vsekako pri prvi priložnosti šel na grob svojih dragih umrlih.

Poskušen samomor. 21letna Anka Stuparič si je prerezala včeraj žilo na roki, da se usmrti. Kaj je nagib tej žalostnej nameri, ne vemo. Morda zopet — nesrečna ljubezen? Deklica je v bolnici in gotovo se ozdravi.

Nesreča. Na Vrdeli se je igrala 3 letna hčerka kmetice N. z ognjem, mej tem ko je nesla mati mleko na prodaj. Otroku se je unela obleka in ko se je mati povratila, bilo je dete na pol mrtvo. Mučilo se je še 24 ur in potem je umrlo. Stariši, pazite na svoje otroke!

Znorela je kmetica Marija Greblo iz Žavelj. Vedla se je v mestu tako, da so jo morali stražarji odpeljati v bolnico.

Zvest služabnik je bil 16letni agent Ivan Kramar, rodóm iz Ljubljane. Zapravil je svojemu gospodarju nad 300 gl., katere si je „izposodil“ iz blagajnice gosp. Jos. Bullo. Ker dotični gospodar ne pripozna takih posojil, dal je „gospoda“ Kramarja zapreti.

Izpod Krasa nam pišejo: Dne 16. t. m. je bila veselica s petjem, igro in plesom v Prvačini. Izvršila se jo uprav divno. Predstavljala se je šaljiva igra „Eno uro doktor“, katero so diletantje izvrstno rešili. — O petji ne omenimo ničesa, kajti dobro je znano, da „Orlovi“ pevcí slove daleč po Goriškem. — Čast gre tudi Dornberžanom, ki so mnogoštevilno obiskali lepe prostore Prvaške čitalnice in tako pripomogli do krasnega vspeha. Omeniti moramo tudi mlado deklamovalko gospodičino L., v katerej smo spoznali krepko moč in podporo pri naših domačih veseljah. — Čestitamo vrlim Prvačkovcem na tako lepem uspehu ter želimo, da napredujejo na istem potu.

Za Erjavčev spomenik je na mestu, kjer zdaj rajnik počiva, med drugimi grobovi premalo prostora; zato je kupil odbor, ki sprejema doneske za spomenik in ustanovo, poseben prostor v gaju, kateri bo primernejši za večji spomenik. „Soča“ poroča, da je uže odločen prostor, kamor se po praznikih prenese truplo Erjavčeve, namreč nekoliko više nad grobovi Strekeljnov in Baderjeve družine; do tedaj ostane grob brez spomenika, le okrogla tablica znači, kje leži naš duševni velikan. Rodoljubi naj se ga spominjajo posebno zdaj, ko bodo obiskovali grobove svojih dragih.

Iz Pulja nam piše prijatelj, da je trgovinsko ministerstvo neki dovolilo inženirju g. Polla graditi Tramway na par, odnosno na elektriko od mornarske plavnice skoz predmestje sr. Polikarpa ob obali do železnične postaje. To podvzetje bi prometu gotovo mnogo koristilo, in zato želimo, da ta vest ne bi bila — raca, kakor ona o električnej razsvitljavi v Pulju.

Osepnice razsajajo po okolici Ljubljanskej. Tudi v mestu so se uže pojavile in je doslej znanih osem slučajev.

Pravicoljubje Popotnik piše: Urednika slovenskega učit. lista „Dom a Škola“, izhajajočega 3. leto, izdavajočega letos 1. leto „Priatelja dietok“ in „Domovy kalendar“ v lastnej založbi, obsodilo je majdžarko sodišče kot „panslava“ in pisatelja z dohodkom na plačeh davka od vseh v znesku 355 gld., ki so bili po poti eksekucije tudi izterjani. Kaj takosnega doslej v Avstriji še nismo slišali, toda dvomimo tudi, da se zboljšajo magj. finance, naj tudi vsacega učitelja, ali za omiko ljudstva delujočega pisatelja oderó temu podobno do bele kosti. G. uredniku K. Salvi pa izrekamo Slovenci svoje sočutno pomilovanje.

Volapük dobiva vedno več veljave. Bavarsko naučno ministerstvo ga že misli uvesti kot neobvezni predmet v gimnazije. Od poštnih in brzojavnih uradnikov mislijo tudi Bavarci zahtevati znanje volapüka.

Šaljivi koledar začel se je razprodajati za l. 1888 in stane v tiskarni Dolencevi 40 novcev na dom po pošti 45 novcev.

Javna zahvala.

Podpisano predsedništvo se zahvaljuje gosp. Fr. Trpinu, članu del. podp. društva za podobo ranjcega društvenega predsednika, koji je isti izdelal sam ter jo podaril v okviru del. podp. društvu.

V Trstu, 31. oktobra 1887.

Predsedništvo del. podp. društva
M. Mandić.

Mladenici.

Koji je izvršil V. gimnazijalni razred ter govori slovensko, nemško in italijansko, išče primerno službo kot pisar, praktikant ali drugo. — Ponudbe sprejema upravništvo „Edinosti“.

Nad 80. metrov: finega posebno trpeznega:

DOMAČEGA SUKNA

takozvani „bukovec“, 70 cm. široko, je na prodaj pri I. Kacinu v Jagerščekh, pošta Cirkno na Primorskem
1 METER SAMO 1. FOR. 60 NOVČ.
Priporoča se posebno delavcem za jesenski in zimski čas. 3—3

PRI JULIJU GRIMMU

dežnikar, Barriera Vecchia 18

je zelo bogata zaloga dežnikov za go-spe in gospode za jako nizke cene. — Denžiki iz bonbaža od 90 novč. naprej. Dežniki iz volne in satina od f. 1.40. naprej. Dežniki židani od f. 2.50. naprej.

Mali dežniki za otroke od 25 novč. naprej. Sprejemajo se vsakovrstni popravki za jako nizke cene. 17—104

KLINIKA

za spolne in želod-čave bolezni, nastope okuženja i oslabenja možke slabosti, polnelj-, žgečo vodo, močenje postelje, puščanje krvi, zabijje vde, in za vse bolezni mehurja, droba in živcev. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postop. anju z neškodljivimi sredstvi. 34—70—104

C. Streetzel,

spezialni zdravnik Lindan am Bodensee.

Ljubljanski Zvon.

Gld. 4.60.

Gld. 2.30. -- Gld. 1.15.

Assicurazioni generali.

v Trstu

(duštvo, ustanovljeno leta 1831)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja, posebno pa: na zavarovanje proti požaru — zavarovanje stekla — zavarovanje proti toči — zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društva glavnica in rezerva dne 31. decembra 1884. f. 31,480.875'83

Premije za poterjati v naslednjih letih f. 21,006.641'33

Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1884. f. 83,174.457'98

Plačana povračila: a) v letu 1884 f. 8,637.596'13

b) od začetka društva do 31. decembra 1884. f. 178,423.338'51

Letni računi, izkaz dosedaj plačanih odškodovanj, tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natančnejša pojasnila se dobé v Trstu u uradu društva: Via della Stazione v lastnej pa lači. 2—36

Riunione Adriatica di Sicurtà

v Trstu

Zavaruje proti požarom. prevozu po suhem, rekah in morju, proti toči, na življenje v vseh kombinacijah

Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1883 gld. 3,300.000—

Reservni fond od dobičkov f. 536.622'02

Posebna rezerva dobičkov od zavarovanja na življenje 150.000—

Reservni fond za podjetje na premikanja vrednostnih efektov 161.500—

Premijna rezerva vseh oddelkov f. 7,342.780'36

Reserva za škode f. 267.601—

V portfelju:

Premije, ki se imajo potirjati v prihodnjih letih f. 16,954.118'57

Skupni znesek v h škod plačanih od l. 1838 do 1883 gld. 114,949.847'01

Urad ravnateljstva 21—25
Via Valdirivo, št. 2 (v lastnej niši)

Želodečne bolezni ozdravi brzo in posvema
JERUZALEMSKI BALZAM
 edini in nedosegljivi želodčni pijaci.
 Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lahko. posebno dandanes, ko v trgovini prodajajo vsakovrsten enake leke.

Vedna raznih kapljic, izlečkov itd., katere se običajno kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič drugega, nego škodljiva zmes. Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje priproste sestave, odločno oživljuje in želodčne živce hitro krepčalne moči pravice prednosti nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravili, kar dokazuje tudi se vsakim dnem več prasanje po njemu. Ta balzam bogat na delajočih snovih kineške robarbare, katera korenika je poznana zaradi njene ugodnega upliva na prebavljenost in čiščenje, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti neježenosti, zabasanju, smrdljivi sapl, gnusni, riganju, bacanju, proti hemoroidalnemu trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodlom vred stane 30 novcev. 1-15

GLAVNO SKLADIŠČE v LEKARNI
G. B. PONTONI
 v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni Marku Ravasini i G. B. Rovis, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Palisca. 4-25

SREBRNICO

ozdravlja po najnovejšem načinu profesorja Wilkensonu popolnoma in stalno.

Prospekt zastoj.

Karol Kreikenbaum

18 Braunschweig. 37-52

Zdravilni plašter (CEROT).

Ozdravi temeljito vsako rano. bodisi še tako zastarana in tudi take, ki so se uže spremenile v raka, ustavlja še tako močan glavobol, vse bolečine živcev in revmatizma v zgloboh, čudelno pomaga v bolečinah materinskih itd. 50letna skušnja z izvršnim vspehom, kakor razvidno po neštevilnih spričalih, kateri se morejo pokazati vsakemu — dobiva se v lekarni

ROVIS, Corso št. 47. 3-10

Podpisana vsota se naznaniti da je odprla v ulici ai Naval št. 14 pod vodstvom zdravnikov gg. dr. Brettauer, D'Osmo, Escher in prof. Welpner zavod za sprejem bolnikov. Isti leži v jako prijetnem in zdravem kraju ter je dobro preskrbljen z vsim potrebnim. Imenuje se

„Vila Mahoršič“

in zasluži, da se s tim vsakemu toplo priporoči.

Pripravljena naznaniti v vsakem slučaju natančne pobilnosti

bilježi z visokim spoštovanjem
 Ana Mahoršič.

FILIJALKA V TRSTU

c. kr. priv. avstr.

KREDITNEG ZAVODA

za trgovino in obrt.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni odkaz 2 1/2 %	30-dnevni odkaz 2 1/2 %
8- " 3 " "	3-mesečni " 2 1/2 %
30- " 3 1/4 " "	6- " " 3 " "

Vrednostnim papirjem, kateri se nahajajo v okrogu, pripozna se nova obrestna tarifa na temelju objave od 17. in 21. oktobra in 12. novembra.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2 % na vsako svoto.

V napoleonih brez obrestih

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Reko, Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Inomost, Celovec, Ljubljano in Salzburg — brez stroškov.

Kupnja in prodaja

vrednostij, diviz, kakor tudi vnočenje koponov pri odbitku 1 % provizije.

Predumi.

Na jamčevne listine v gotovem, obresti po pogodbi. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednosti 5 1/2 % letnih obrestih do 1000 gld., za vsake svote po pogodbi.

Uložki v pohranu.

Sprejemajo se v pohranu vrednostni papirji, zlati ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Trst, 13. oktobra 1887. 44-48

Nič več zobobolov.

Voda za zobe lekarničarja G. B. Rovis ozdravi hipoma vsak največji zobobol, zabrani narejenje tartara in gnijljive zob, ohrani bele, ojači zabrne in čisti ustni dihi. Na prodaj v lekarni ROVIS Corso 47 po 50 kr. steklenica. 3-10

JOSIP SIRK

Androna Gusion št. 2 v Trstu

priporoča veliko zalogo sadja vsake vrste najboljših plemen na drobno in debelo. — Prevzame vsako pošiljatev na deželo, katera se izvrši točno in solidno. 100-79

Cudovite kapljice v. Antona Padovanskega

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdovratnejše želodčne bolezni. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemoroide, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mlečnih nadležnostih, zoper beli tok, božjast, zoper scropok ter čisti pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo. 9-12

Prodajejo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbo in pošiljatev pa edino v lekarnici Cristofolotti v Gorici, v Trstu v lekarni E. Zanetti i G. B. Rovis, G. B. Faraboschi in M. Ravasini. Ena steklenica stane 30 novcev. Varovati se je pokvarjenih posnetkov, katerimi se zavolj želje po dobičku tu pa tam ljudstvo goljufa, dasi nimajo nobene moči in vrednosti.

Pristno BRNSKO SUKNO
 jesensko in zimsko sezono
 nadvladuje kar se tiče finosti in prepoševnosti vsaki sličen fabrikat, pošilje proti postojnem poročju skladišče sukna
SIEGEL — IMHOF
 Brno (Brunn).
 i kupon sukna za obleke
 Mr. 310 i line volne f. 4.80
 Mr. 310 i line volne f. 7.75
 Mr. 310 i line volne f. 10.50
 i kupon sukna za črno obleko
 Mr. 325 i line volne f. 7.75
 Mr. 325 i line volne f. 9.50
 Mr. 325 i line volne f. 10.50
 Vsaki kupon zadostuje za kompletno moško obleko (Hlače, prsljak in sakoj).
 Sukno za zimsko suknjo
 Mr. 310 i line volne f. 4.80
 Mr. 310 i line volne f. 7.75
 Mr. 310 i line volne f. 9.50
 Mr. 310 i line volne f. 10.50
 Sukno iz češijske volne, Taffel sukna za deževne kabane za gospe in vsako vrsto sukna po jako nizki ceni.
Uzore zastoj in franko. 30-7

J. PSERHOFER-jeva Apotheke in Wien

Kričistilne — nekdanje univerzalne kroglice zvane, zaslužijo res zadoje im, kajti ni s koraj bolezni. V kolih se je mnogo drugih zdravil rabilo, se je po teh kroglicah naštevilo krat in v zelo kratkem času popolno ozdravljeno. Jedna škatljica z 15 kroglicami stane 21 kr. eden zavitek z 6 škatljicami 1 gld. 5 kr. pri nefrankirani pošiljavi po povzetju 1 for 10 kr. P. oti gotovini stane pošiljatev: 1 zavitek kroglic f. 1.25, 2 zavitka f. 2.30, 3 zavitki f. 3.40, 4 zavitki f. 4.50, 5 zavitkov f. 5.20, 10 zavitkov f. 9.20. (Manj kot jeden zavitek se ne pošilja).

Dobro nam natevilo pismen v kolih se kupčevalci in rabniki teh kroglic zahvaljujejo za ozdravljeno iz vsakovrstnih nevarnih bolezni. Vsakdo, ki je le enkrat poskušal se s temi kroglicami zdraviti jih priporoča i drugim.

Naj sledi tu nekatera teh zahvalnih pismen:

Leonang, 15. maja 1883.
 Blagorodni gospod! Vaše kroglice delajo kar čuda, one niso enake drugim kavalisnim pomočkom, temveč v resni pridobijo zdravje v em, ki jih rabijo.
 One kroglice ki sem jih o velikonoči naročil, sem skoraj v o razd i mojim znanem in prijateljem in vsem se pomagale, celo stare, bolane in hirajoče osebe so po njih navaj zdravje zadobile, ali vsaj se je njih bolehnost na polje obrn la. Jaz Vas prosim zato, da mi jih še pet zavitkov pošljete. Zahvaljujem se Vam srčno jaz in z mano vsi drugi, ki so rabili Vaše kroglice ozdravili.
 Martin Deutinger.

Bega St. Györy 16. febr. 1882.
 Velečeni gospod! Ne morem se Vam zado tno zahvaliti za Vaše kroglice, ker uže mnogo let je moja soproza bolehnala na zaprtju čer ter le Vašim kričistilnim kroglicam se ima zahvaliti, da če tudi ni s popolnoma ozdravila ter mora še kdaj pa zdaj kako vzti, vendar se jej je ona mladeniška

nino 75 nš.

A. W. Bulrichova univerzalna čistilna sol. Izvrstni pomoček proti vsem nastopkom slabe pribeve kakor: glavobolu, trganju v glavi, želodčni in krču, hemoroidalnimi boleznim, zapeki itd. 1 zavitek 1 gld. Francovo zganje 1 škatljica 60 kr.

J. Pserhofer-jev Ledeni balzam uže mnogo let za najboljši pomoček spoznan proti ozeblinam vsake vrste kakor tudi proti starim ranam itd. 1 posodica 40 kr. po pošti 65 kr.

Balzam za goltanec zanesljiv pomoček proti debelimi vratu, 1 pos. 40 kr. po pošti 65 kr.

Živenska esenca (oraške kapljice) pr oti po hlabeni mu želodcu, slabi prebavi, vsakovrstnem trpljenju v doljenem telesu, izbirno domače vracilo 1 flacon 20 kr.

Trpotčav snk občno znano izvrstno zdravilo proti katari, hripavosti, vrčnemu kašlju itd. 1 steklenica 50 kr. 2 st. z p 1 f. 10 nš.

Izven imenovanih izdelkov dobivajo se še druge farmacevtske specialitete ki so bile po vsih avstrijskih časopisih oznanjene:

Razpošiljanja po pošti se točno odpravljajo proti gotovini ali povzetju Pri prejšnjem dopošiljavi denarja (najbolje po poštni nakaznici) stane porto dosti manj nego pri povzetju. (4-12)

Lekarna Trnkoczy, zruven rotovža v Ljubljani na velikem mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana najboljše in sveža zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prišli pi menih zahval o naših izbirno skušenih domačih zdravilih. Lekarna Trnkoczy-jevih firm so: Na Dunaji dve in ena kemična tovarna v Gradci (na Štajerskem) ena pa v Ljubljani. P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da v tako le napravi: Lekarna Trnkoczy poleg rotovža v Ljubljani.

Marijacejske kapljice Cvet proti trganju

za želodec, katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvršten vspeh v vseh bolnih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje glavobol, krč v želodcu, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezni na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo. Steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld.

Svarilo! Opozajmo, da se tiste istilite **MARIJACEJSKE** kapljice dobivajo samo v lekarni **TRNKOCZY-ja**, zruven rotovža na velikem trgu v Ljubljani.

Planinski zeliščni sirup kranjski.

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kušelj, hripavost, vratobol, jetiko, prsne in pljučne bolezni: 1 steklenica 50 kr., 1 tucat 5 gl. Samo ta sirup za 50 kr. je pravi.

Kričistilne kroglice,

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanju človeškega telesa, glavobolu, otrpnelih udih, skazenem želodcu, jetrih in obistnih boleznih, v škatljah 4 21 kr.; jeden za zavoj a 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

ZDRAVILA ZA ŽIVINO.

štupa za živino. Ta prav dobra štupa pomaga najboljše pri vseh boleznih krav, konj in praštev. Konje varuje ta štupa trganja po erevih, bozavkih, vseh nalezljivih kašljih, piščnih in vrtnih boleznih, ter odpravlja vse gliste, tudi vzdrže konje debele, okroglo i iskrene.

Krave dajo mnogo dobrega mleka. Zametek z rabilnim navodlom vred velja 10 50 kr., 5 zamotkov samo 2 gl.

Vsa ta našta zdravila se samo prava dobijo v lekarni **TRNKOCZY-ja** v Ljubljani zruven rotovža in vsak dan s pošto razpošiljaio 12-11-12

Na deželo se pošlje na zahtevo cenik se slikami prost poštne. **Največa zaloga tovarne pohištva IGNACIJA KRON** iz Dunaja, povsod poznane zaradi dobrega okusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v **TRSTU**. Via del Teatro 1 (Tergesteo). Lastnik društvo „Edinost“. Izdatelj in odgovorni urednik Julij Mikota. Tiskarna Dolenc v Trstu.